

JEGYZETEK

¹ A középkori Udvarhelyszék plébániáira vonatkozó adatokat az 1332—1337 között pápai tizedet fizető plébániák jegyzéke tartalmazza, lásd: *Documente privind istoria României. C. Transilvania. Vol. I—IV. București 1951—1955.*

² *Székely Oklevéltár* (Szerk. Szabó Károly), II. kötet 1520—1571. Kolozsvár, 1876. 199 1.

³ Uo. 219.

⁴ Geréb Sándor: Az alsóboldogfalvi unitárius egyházközség története. Kézirat 1910. Egyházközségi levéltár. (A továbbiakban: EkgLvt)

⁵ Uo.

⁶ Pál Dénes: Az alsóboldogfalvi unitárius templom története. Kézirat. 1968. Egyházközségi EkgLvt

⁷ Dr. Vass Miklós (közlő): Unitárius papok a XVII. században. In: *Keresztény Magvető* (továbbiakban *KerMagv* / XXXIX / 1904) 148 1.

⁸ Dávid László: A középkori Udvarhelyszék művészeti emlékei. Bukarest 1981. 56—57 1.

ADORJÁNI RUDOLF
(közlő)

A KERESZTÚRKÖRI EGYHÁZKÖZSÉGEK VAGYONLELTÁRA A XVIII. SZÁZAD UTOLSÓ HARMADÁBÓL

VII. KÖZLEMÉNY

M[agyar] Sákod (233—235, 240.)

Anno 1773. 6ta Decembris Celebrata S[ancta] Visitatione in Ecclesia Unitaria Magyar Sákodiensi, Bona universa Mobilia et Immobilia reperita sunt ordine sequenti¹:

Vagyon a' Papság Házán fellyül nap nyugott felé egy Kö Templom igen regi fundatio: körülötte sasokba rakott rakó fából való Czinterem; Ebben vagyon egj fából csinált Harangláb, mellyben vagyon Két Harang: a' nagyobbikon vagyon ilyen iras: *Anno Domini Millesimo. 500. Scxto.*² A' küssebb Harangon vagjon ilyen iras: *Az Isten dütsőségére öntetett. Anno 1765.*

A szöveget gondozta és dr. Molnár István anyagának felhasználásával a jegyzeteket összeállította dr. Gaal György. A textíliák, felszerelési tárgyak, pénz és mértekegységek magyarázata az I. közleményben található.

¹ Az 1773. esztendőben december 6-án a magyarzsákodi unitárius egyházközségben tartott sz. vizitációkor talált összes ingó s ingatlan vagyon a következő:

² Az Úr 1506. esztendejében. Orbán Balázs *A Székelyföld leírásában* (I. köt. 1868. 155. l.) közli a harang köriratának képét és olvasatát. Lapalji jegyzetben említi: „Régen egész Zsákodot és Veczkét mind unitáriusok lakták, a katolikus Horvátok hódították át a katolikus hitre“

Az Úr Asztalára való Portekák

Vagyon egy Ezüst Pohár, a' fenekén van M. Egy ejteles ón Kanna. Egy ón Tángvér melly ujra öntettetett. Két kékes Kendő; Egy Sáhos kékkal szőtt Kender Abrosz, masis egj hasonló. Fél ejteles ón Kanna virágos. Gyólts keszkenő kék fejtővel szőtt. Fejér sellyem Keszkenő, körül kék és veresses szövés. Egy veres sellyemmel szkofiummal varrott Keszkenő. Egj Dersi szőnyeg Veressel szőtt gypotas Abrosz. Gyapot keszkenő körül rojtos. Egj ejteles fa Palatzk. Egy zöld festekes alamisnás Perselly. Egj publicán szín sellyem Ruha. Vagjon egy Singes Láda, késztetett 1765ben. a' mellyben a' meg irt Portekak³ tartatnak.

Allodiaturak⁴

Vagyon Baglyos fűviben két kis Föld; Vicinussa⁵ edgjiknek Alföldi Boldisar és a' Gyepü. A' másik el veszett. A' Papé.

Pap utában ket Hold, edgjiknek vicinussa Rosa Istvan és Magjar Országi Mihály. A' Papé. A' másik a' Papé.

Sárdi Bükk Lokában egj szekerre való szena fű. Vicinussa egj felől az ország uttya, más felől az alsó Kedeiék.

Baglyosba uj irtás föld metr. 1 1/2. Vicinussa alóll Palatka Ferentz, fellyül Kontz Daniel. A' Papé.

Orv Bükkben egj darab ujj irtás, metr. 2. Vicinussa fellyül Kedei Pál, alóll Kontz Daniel. A' Papé.

Ugjan ott más darab föld, metr. 1 1/2. Vicinussa alóll Palatka Ferentz, fellyül Kedei Pál. A' Papé.

Ugjan ott harmadik darab, metr. 1. Vicinussa alóll Palatka Ferentz, fellyül Kedei Pál. A' Papé.

Orv Bükk Eszakában egj darab föld, metr. 1. Vicinussa fellyül egj darab Pallag, alóll Alsó Kedei Janos. A' Papé.

Ugjan ott más darab föld. metr. 1. Vicinussa alóll Pásint Mihály fellyül Miklos Gergelly. A' Papé.

Ugjan ott a' Papé egj borozdás hely, metr. 1. Vicinussa fellyül Kedei Janos, alóll Pasint Mihály, a' Papé.

Vár után egj darab orotvány föld, metr. 2. Vicinussa fellyül Olésza Thamás, alóll Nagy Sigmund. A' Papé.

Oláh Kosárban egj darab Orotvány föld, metr 1 1/2. Vicinussa alóll Kontz Daniel, fellyül Pasint Mihály. A' Papé.

Sás Torokban szena fű egj buglyára való, mellyet Istenes indulattyából conferalt⁶ üdösb Palatka Ferentz in A[nn]o 1766. Vicinussa belől Nagy Sigmund, kívül a' Falu legelő helye. A' Papé. Mind ezek a' Felső Határban vadnak.

Az Alsó Határban. Kut vápa nevü helyben egj föld, metr. 16. Vicinussa fellyül Szél Mihály, alóll felső Kedei Janos. A' Papé.

Ironbán fejiben egj Hold metr. 4. Vicinussa fellyül Molnar István Grof Eszterhazi Ur Jobbagja föld, alóll a' felső Kedei Janos. A' Papé.

Küs Völgy előtt másfél szekerre való szena fű, a' Falu felől való

³ dolgok

⁴ birtokok

⁵ szomszédai

⁶ adományozott

⁷ annyi mint

reszin az arokig van. Vicinussa egj felöl az Ország uttja, alóll a' Falu szena füve. A' Papé.

Vagon Baglyos alatt mint egy két Köblös föld. Vicinussai Rósa István és Pál György. A' Papé.

Signata A[nn]o Die ut Supra per Josephum Simo de Kis Solymos Jurat[um] Notarium m[anu] p[ropr]ia.⁸

Ismét: Az Alsó Határban, Szurdok nevü helyben irtovány föld, capit metr. 3. Vicinussa alóll Nagj Kedei János, fellyül Miklós Gergelly szántó földök.

Ismét: Azon Határban Eröss megett nevezetü helyben egy darab parlag, circiter⁹ fél véka féreje. Vicinussa fellyül Kedei Pál parlagja.

Ismét: Ugyan ott az Eröss megett egy darab szántó föld, capit metr. 1. fellyül Vicinussa Oéésza Thamás, alóll Kontz Daniel.

Ismét: Ugyan az Eröss megett egy darab szántó föld, capit metr. 1 1/2. Vicinussa alóll Szél István, fellyül Gulatsi István szántó földök.

Ismét: Ugyan azon Határban, Farkas Verem Bértzin egj darab Szántó föld; Vicinussa alóll Kedei Pál, fellyül Olesza Thamás, capit metr. 2

Ugyan ott Farkas Verem Farán egj nyil szántó föld, metr. 1/2. Vicinussa fellyül Nagj Palatka Ferentz, alól Kedei Pál. Ezekis mind a' Papé.

Notandum. Ti[sz]teletes] Bartha Andrásné Kontz Judit Aszszony mostani M[agyar] Sákodi Papné, Istenéhez s' a M[agyar] Sakodi Unitaria Ecclesiahhoz való buzgó jó indulattjabol conferalt in A[nn]o 1777. ezen Ecclesiaba az Ur Asztalára, virágos, svaboktól keszitetett, szörből és lenből készült Szönyeget. Legjen az Ur előtt kedves Áldozat!

Bordos (243—245)

Anno 1773. Die 6ta Decembris, Visitatio celebratvan a' Bordosi Unitaria Ecclesiaban, az Ecclesianak talaltattanak illyen Mobile és Immobile Bonumai.

Vagyon egy nagy Kö Templom, mellynek Nap kelett felöl való része, melly közönségesen Sanctuariumnak¹¹ mondatik, bólt hajtásos; de igen régi lévén a' Templom, mind a' Templom, mind a' bólt hajtás megrepedezett. Ennek a' végéhez van ragasztva s' építette Nap Nyugott felöl egy nagy épp Kö Torony vagyon benne egy nagy Harang. Vagyon illyen irás rajta: GLORIE VENI CUM PACE REX¹²

Az Ur Asztalára való Portekák:

Vagyon egy lábas arannyas ezüst Pohár; a' lábának also fele a' talrán fellvül hollyagos virágos; a' laba közepin való gomb is hollyagos hornyolt, két virágos fül az hollyagos gombtól fel a' Poharhoz ragasztva,

⁸ Aláírva a fenti évben és napon kissolymosi Simo József hites jegyző által, sajátkezűleg.

⁹ körülbelül

¹⁰ megjegyzendő

¹¹ szentélynek

¹² A jegyzőkönyv megpróbálja reprodukálni a felirat írásjeleit, de rossz helyen kezdi el a körirat szövegét. Orbán Balázs (i.m. I. köt. 157. l.) is lerajzolta, s mezejtette a feliratot. „Ezen régi templom újra építettett, de azért mégis van ott egy régiség: nagyobb harangja, melyen ezen körirat van: *O Rex gloriala veni cum pace.* (Ó, dicsőség királya, jöjj el békével!) E felirat majuskel betűi mutatják, hogy ezen harang a 14-ik század közepén öntetett.”

harmadik fülis vólt, de le tört, s' lattzik az helyye; az füleken fellyül, a' lábon való gombnál szellyesebb a' Poharanak feneke, az is hollyagos virágos; azon fellyül a' Pohar szellyes hollyagos virágos, ezen fellyül ke-reken abronts; az abrontson fellyül keskenyebb sima és valami virágok vadnak metzve az ajakán. Ajandekoztatott vólt Kis Kendi Néhai Biró Sámuel Consiliarus¹³ Unitarius Urtól. Vagjon egj fedeles fel ejteles Ön Kanna, vadnak ilyen betük rajta: N.D.M.F.M. 1640. Ezen betük között két Czimer, két Kolts s' egy lakat. Vagjon egj egjenes minden hézagság nélkül való lapos Ön Tangyér. Vagyon egj Fa Palatzk, capit cup. 2.

Vagjon egj Takáts szötte gjólts Abrosz, a' közepin kötéses, és a' kötes két vegin rojtos igen szép Abrosz. Egj bors himes Abrosz most a' Templomban az Ur Asztalán van. Vagjon egj len gólts Kendő a' két vége fejéres s' szellyesen varrott likatos varrásu.

Vagyon a' Pulpituson egj házi gjólts Kenő. Vagjon egj fejér fátyol ezüst szkofiummal, veres es zöld sellyemmel elegjesen körös körül varrott ruha; adta vólt ezt is Kis Kendi Biró Samuel Ur a' Fenn irt ezüst Poharral edjütt.

Vagyon egj nagj szép Len gjólts Ruha, a' négy szegeletoin igen nagj szép virágok arany szkofiummal, veress, kék, sárga, karmasin se'lyemmel elegyesen, igen jelesen varrott. Körül a széllye meg van sínorozva veress és kék sellyemmel és körül és széllyein belől karmasin, kék és sárga sellyemmel vadnak ilyen betük s' Szók varrva: *Nagy Annis készítette az Ur Asztalára. Anno 1773. 3dik Junii.* Havadtői Nagy Joseff Uram házától jött a' Bordosi Unitaria Ecclesianak.

Allodiaturak

A' Felső Forduloban Székel Oldalon egy öt vékás szanto föld, Vicinussa egy felöl Nagy György, más felöl Orban Daniel. Az Ecclesiajé.

Székel uttya mellett metr. 2. Vicinussa fellyül Vajda Sigmond, alól az Ország uttya. Az Ecclesiajé.

Cseb Patakara járó Kaszáló Rét, curr. 1. vicinussa egj felöl Orbán Miklós, más felöl Titt[ulatus]¹⁴ Palffi Dienes Uram. Az Ecclesiajé. 60 pénz Taxája.¹⁵

Székel Lakán az ut mellett metr. 16. Vicinussa az Ország uttya egy felöl, mas felöl Molnár Pál. A' Papé.

Vizes Lakba metr. 4. Vicinussa alól Gróff Lázár Ádám földe, fellül Titt[ulatus] Palffi Dienes Uram földe. A Papé.

Mester Völgyibe metr. 3. Vicinussa belől Titt[ulatus] Palffi Dienes Uram, kívül Orban Andras. A' Mesteré.

Ugjan azon Völgyben metr. 2. Vicinussa egj felöl Nagj Mihály, belől az a' Mester Völgyje Pataka, Ennek a' Patak felől való szellyiben s martokban vagjon egj jó buglyára való Szena fü. A'Mesteré.

Azon Völgyben egy darab kaszáló hely Szolga Péter arka mellett, Curr. 2. Vicinussa Kivül Boga János, belől az árok. A' Mesteré.

Az Alsó Forduloban. A' Falu felett Ravai Ösvény felé egy darab szántó föld metr. 16. Vicinussa alól Vajda István, fellyül Orbán Miklós földe. Az Ecclesiaje.

Ugyan ezen Határban a' Kenderes Kertben kender föld metr. 4. Vicinussa fellyül Titt[ulatus] Palffi Dienes Uram alól Lendvai Imre

¹³ tanácsos

¹⁴ címzett — az illetőnek kijáró pontos cimék b...

¹⁵ a bére

Uram. Ebből három véka féeje a' Papé, egy vékája az árkon hátul a' Mesteré.

A' Falun álló a' Pataknak két martya s' a' mellett edgj darab kaszáló Curr. 3. Vicinussa egy felől a' Kenderes Kert, mas felől a' Patakon innen az hogy felől Orbán István. Az Ecclesiajé. Taxás Szena fü.

A' Csebi Filialis Ecclesiában

Vagyon egy Kis fa Templom, mellyben vagjon egj praedicallo Szé-
ketske, egj Asztal, mellyen vagjon egj sáhos abrosz. Vagyon egj fa Ha-
rangláb, ebben van egy Kis Harang, vagjon ilyen irás rajta:

NB.¹⁶ Vagjon a' Bordosi Templomban, a Praedicallo Szeken egj tar-
ka Szönyeg. Az harang kötelének felső vegin egj darab lántz.

Signata A[nn]o Die ut Supra per Josephum Simo de Kis Solymos
Jur[at]um Notar[ium] m[anu] pr[opr]ia.

Copia Literarum Contractualium inter Unitarios et Reformatos Su-
per Templo Bordosiensi initarum¹⁷:

Infra scripti¹⁸ adgyunk tudtara a' kiknek illik, futuro pro Testimo-
nio quod in hoc Anno praesenti 1777 Die 21^a Augusti¹⁹, midőn volnánk
Nemes Udvarhely Székben Ravában a' Parochialis Háznál, jelen léven
ottan egy reszről említett Széki Bordosi Providus²⁰ Szabó Mihály, a'
Bordosi Unit[aria] Ecclesia[n]k Hütös Curatora tertio se²¹, ugymint:
Vajda Andrással és Bendés Istvánnal, nomine praefatae Ecclesiae²²;
más részéről pedig Providus Lakó Mihály, a' Bondosi Reformata Fili-
alis Ecclesianak²³ Hütös Curatora tertio se, ugymint Nagy Istvánnal és
Kováts Péterrel, az említett Reformata Ecclesianak elsőbb Tagjaival, ki-
kis mindkét részről kezek be adásokkal minket meg bírálván az alább
meg irandó dologban: Jelenti a Reformata Ecclesia tudniillik: A' mi üdö-
től fogva az említett Reformata Eccl[esi]a Bondoson kezdődött, soha ora-
culumok²⁴ nem völt, hanem házról házra jártanak Isteni tiszteletre, noha
ugyan elsőben három vagy négy Gazdákbol állott az említett Ecclesia;
De már most Isten kegyelméből szaz számot fellyül haladott a' Bordosi,
és körül levő Falukból oda concurrálni²⁵ szokott Reformatus Lelkek[ne]k
száma, s' Házakban az Isteni Tiszteletet vegbe nem vihetik. Ennek előtte
egj néhány eztendőkötől fogva kértek és requiralták²⁶ a' Bordosi Unitaria
Eccl[esi]jat, azok között Tartsafalvi Titt[ulatus] Pálfi Dienes Uramot,
mint az Ecclesiában nagyob Patronust, hogj botsáttanék bé Isteni Szol-
galatra, és Just²⁷ engednének a' Bordosi Templomban az üdöben, mikor
a' Bondosi Unitarius Atyafiak Papja a' Filiaba Csöbbe szokott menni,

¹⁶ N[ota] B[ene]! — Jól jegyezd meg!

¹⁷ Az unitáriusok és reformátusok közötti szerződéses levél az unitáriusok bor-
dosi templomáról

¹⁸ alul írottak

¹⁹ jövőbeli bizonyoságként, hogy a jelenlegi 1777. esztendő augusztusának 21.
napján...

²⁰ gondos — a parasztgazdának kijáró címzés

²¹ harmadmagával

²² az előbb említett egyházközség nevében

²³ leányegyházközségnek

²⁴ imaházuk

²⁵ összejönni

²⁶ megkeresték

²⁷ jogot, lehetőséget.

Isteni Szolgálatra. Melly kéréseket és kívánságokat meg tekintvén, látván egjszersmind méltó kéréseket a' Reformatus Atyafiak[na]k, tettenek volt ennek előtte való esztendőben ilyen feleletet: Elsöben a' magok Elöljárójok[na]k által adgyák, s ha ugj jovallják, részekről jó szivel meg engedik és közre botsáttják a' Templomot. Ezt értvén a' Reformata Ecclesia Tagjai, kérték volt Tisz[tele]t[te]js Várallyai István Uramot, mint ezen Tractusbeli Unitaria Ecclesiak Seniora²⁸, hogy annak idejében Consistorium előtt es Generalis Synoduson²⁹ munkádkodván az említett Reformatata Ecclesiak[na]k kívánságát, mellyet folytatott; de a tavallyi esztendőben Nemes Udvarhely Székben Homorod Sz[ent] Mártonban in Diebus Junii celebralt Synodi Congregatioig nem effectualhatta³⁰ hanem ott a' Generalis Synodus a' Bordosi Reformatata Ecclesia[na]k kívánságát applacidalta³¹, és a' Bondosi Templomban való Just meg engedte ilyen Conditio³² alatt: Imo: Ha szintén succesu temporis³³ a' Bordosi Unitariusok ugj meg kevesedésének is, megis Articularis Connumerationot ne praetendalhassa[na]k³⁴, söt ha tsak egj Halgató lésenis a' parte Unitariom³⁵; a' Templomhoz és azokhoz tartozandokhoz mindenekben, mint most, Just tart Jusson. 2do: A Parochialis Fundusokhoz és ezek[ne]k appertinentiaihoz³⁶. ugj Haranghoz, a' Sz[ent] Communiohoz³⁷ kívántató szentelt Edényekhez, egj szóval az Eccl[esian]ak semmi nével nevezendö Bonumaihoz Just a' Reformatusok ne tarthassa[na]k, mert tsak a' Templom botsáttatik közre; még pedig az is 3tio: Olly Conditioval, hogj valamikor a' Templom és annak keritete körül munkat kelletik tenni, a' Reformatus Atyafiakis, magok tehetségek szerént, az Ecclesiái dolgokra elő állani tartozzanak, ugj mint az Uunitariusok, mellyre a renitensek adigaltassa[na]k a' belső Magistratustol.³⁸ 4to: Minthogj a' keresztényi Szeretet és az I[ste]jn parancsolattya, azt tartya, hogj edjik a' másikat illetlen szokkal ne feriallya³⁹ s' meg ne botránkoztassa; mindenik Religio[na]k Ministerei⁴⁰, az Isten Székiben, tanítás[na]k idején egjik a' másik[na]k Religioja ellen ne debacchalodjék⁴¹, megsérte. ni ne ügjekezzék; mellyet ha akármelyik ex propositó⁴² tselekednék, a' laesa pars a laedens félnek⁴³ belső Magistratussát tempore Visitationis talállya meg, és comperta veritate expositionis, toties quoties az excedalo Minister competenter büntetessék meg⁴⁴.

²⁸ egyházköri unitárius egyházközségek esperesét

²⁹ az (egyházköri) közgyűlésen és a főtanácsban (zsinaton)

³⁰ június napjaiban tartott zsinati gyűlésig nem tehette meg

³¹ tetszéssel fogadta

³² feltételek

³³ az idők folyamán

³⁴ törvény szerinti összeírást ne követelhessenek

³⁵ az unitáriusok részéről

³⁶ a parókiális telkekhez és ezeknek felszereléséhez

³⁷ úrvacsoraosztáshoz

³⁸ az ellenszegülők ítéltessenek el a belső előjáráságtól

³⁹ sértse meg

⁴⁰ vallásának papjai

⁴¹ szidkozódjék

⁴² szándékosan

⁴³ a sértett fél a megsértő félnek

⁴⁴ belső előjáráságot a vizitáció idején keresse meg, és ha rábizonyul az állítás valósága, mindannyiszor a túlkapó pap megfelelőleg büntetessék meg.

Ezen Conditiokat a' Reformata Ecclesia meg értvén, acceptalta vólt cum consentu Superiorum⁴⁵, még ennek előtte egy esztendővel, s' leg ottan a' Templomban az Unitarius Atyafiaktól bé botsattattak, s' nékiek ahoz való Just engedtenek effective⁴⁶; de néminemü akadallyok miatt a' két felek között inealt Compositionnak experialása⁴⁷ e' mai napig el haladott; hanem most nekünk kezeket bé adván sub praescriptis Conditionibus⁴⁸, s' azok[na]k sub poena Decretalis Calumniae⁴⁹ megtartására és állására obligalak a' Contrahens⁵⁰ felek magokat es Maradékjokot.

Melly dolog hogy mi előttünk e' szerént ment legyen végben adjuk ez tulajdon Subscription⁵¹ és szokott Petsetünk alatt kült Testim n'ali-sunkot, igaz Hitünk sz[er]i[nt]. Datum A[nn]o, Die, Locoque in praenotatis.⁵²

Matthias Tana de N[agy] Bölön
nobilis m[anu] p[ro]p[ri]a
L.S.

Beniamin Kontz de Nagj Solymos
nobilis m[anu] p[ro]p[ri]a
L.S.

Vizaknai Petki Nagj S'gmond
Nemes Szemely m[anu] p[ro]p[ri]a
L.S.

Melly Contractualis, hogy ex ipsis Originalibus, sine omni auctione, diminutione et variatione, de verbo ad verbum le irattatott, ide protocol-laltatván, arról fide mea mediante at'estalok; szokott Petsetem s' Subscription alatt. Datum in Bordos apud aedes Parochiales, tempore S[anc]tae Visitationis. Die 19na Novembr[is] A[nn]o 1779.⁵³

Josephus Simo Solymosi Juratus S[anc]tae Sedis Notarius m[anu] p[ro]p[ri]a L.S.

Rava (253—257)

Anno 1773. Die 7ma Decembris, Occasione Visitationis in Ecclesia Unitaria Ravaiensi celebratae, Bona Ecclesiae, Mobilia et Immcabilia reperta sunt ordine sequenti.

Vagyon egy Kö Templom igen regi, körülötte fa Czinterem. Ezen Templomnak a' Nap nyugoti vegihez ragasztva egy igen szép magass Kö Torony, melyet épített a' Ravai Unitaria Ecclesia az 1723^k esztendőben. Ezen Toronyban vagjon két Harang, a' nagyobbikon vagyon ilyen irás: *Renovata. in usum. Eccl[esi]ae. Lavains[ae]. Pastore. E[x]istente. Aenea. Dersi. Curatore. Stephano. Keskes. Anno. I. 7 18.*⁵⁴ A Kússebbiken vagyon ilyen irás: *Verbum. Domini. Manet. in. aeternum.*⁵⁵ Anno 1. 7. 18.

⁴⁵ a felettesek jóváhagyásával elfogadta volt

⁴⁶ ténylegesen

⁴⁷ megkötött egyezésnek írásban rögzítése

⁴⁸ a fentírt feltételek között

⁴⁹ az alaptalan pereskedés bírságának terhe alatti

⁵⁰ kötelezték a szerződő

⁵¹ aláírásunk

⁵² Kelt a fent megjelölt évben, napon és helyen

⁵³ Mely szerződéses (levél), hogy az eredetijéből bármely hozzátoldás, rövidítés és változtatás nélkül szóról szóra leiratott, ide jegyeztetvén, arról hitem szerint tanúskodom, szokott pecsétem s aláírásom alatt. Kelt Bordoson a parókia épületében a sz. vizitáció idején. Az 1779. esztendő novemberének 19. napján.

⁵⁴ Megújítva a ravai egyházközség használatára Dersi Aeneas (András?) lelkész és Ke[t]skés István idejében. Az 1718. évben

⁵⁵ Az Úr szava örökre megmarad.

Az Ur Ásztalára való Portekák

Vagyon egj lábas Pohár, a lábán a' Pohárja alatt gombos abrontos, az alsó szelin, gombján felső szádán, arannyas ezüst Pohár; vagjon ilyen iras fenn a' száda alatt kívül: *Ez a' Pohár csináltatott az egy igaz Istennek, a Jezus Crstus által igazán való Tiszteletére: Sepsi Szent Györgyi. Beke Daniel Pap által. Anno Domini 1633.* Az oldala viragos arannyas karikában vagjon egj ember Kép forma, azon alóll egy pennat tartó csonka Kéz; ezeknek felette egj fellyül való ilyen irás: *Daniel Beke 1633*⁵⁶. Vagyon egj fedeles másfél ejteles Kanna, nints semmi irás rajta. Vagjon egj egjenes laposságú On Tangyér, edgjik felin van ez a Két betü: S.L. s' egj Czirkalom forma; a' más felin ilyen betük: TM. Vagjon egj sahos, a' vegin rojtos Abrosz; más sahos a vegin rojtos Abrosz. Egy a' négj szegeletein fejelesen kék sellyemmel elegyesen varrott gjólts asztal Keszenő. Egy a' két vegin csipkés vekony gjólts Kendő. Egj sáhos egészszen körül retzés kötéses Ruha. Egy két ejteles fa Palatzk. Egj rézből öntött gjöngj házas nyelű Kés. Egj keresztelő on Pohár.

Vagjon az Ecclesianak két Asztala, edgjik a' Papság Házánál, másik van a' Cantornál, ugjan a' Papság Házánál vagjon két Pad asztal mellett, két karos Fogas; ónba rakott három üveg ablakok.

Nb. Vagjon a' Templomban az Ur Asztalán egj sáhos Abrosz, A' Ládában is egy viseltes, az edények alá tétetik. Vagjon az Ecclesianak két Libellusa.⁵⁷ Vagjon egy Láda nagyobb egj singesnél, ilyen irással: 1754.

Allodiaturak

Az Alsó Határban. A' Falunak az alsó végén az első Lábban, vagyon egj szantó föld, metr. 2. Vicinussa fellyül Jakab Miklos, alóll a' Kozma Fiak.

Forrás Dombnál metr. circit[e]r másfél. Vicinussa fellyül Marosi Istvan allól Nagy Isák György.

Rópóban metr. 2. Vicinussa fellyül Hanko István; alól a' Birtalan Posteritassi.⁵⁸

Vajasnéban metr. 2. Vicinussa kívül az Henter István Ur földé féle; belől Ketskés István földé.

A' Kender Szer felett, metr. 1. Vicinussa belől Jakab Miklos; Kivül a' Balási föld.

Vagjon ezeken kívül egj darab Kender föld, metr. 3. Vicinussa belől a' Patak felől Nagy Isák György, kívül egy darabjának az Ország

⁵⁶ E poharat Orbán Balázs is említi (i.m. I. köt. 157. l.), a következőket írva: „Rava régen is unitárius volt, és most is egészen az; itt tartatott 1812-ben azon unitárius synodus, melyen Körmöczi János püspökké választatott. A ravai unitárius megye birtokában van Beke Dániel püspök úrasztali pohara e felirattal: *Csináltatott Sepsi Szt.-Györgyi Beke Dániel pap által 1633-ban*; tehát püspökké választása előtt 3 évvel ravai pap volt.” A feliratot talán leghitelesebben Végh Mihály közli: (*A ravai unitárius egyház története*. Keresztény Magvető, XXV. évf. (1980), 5. füzet 291. l.): EZ . POHAR . CZINALTATOT . AZ EGI . IGAZ ISTENNEK . AZ IESUS . KRISTUS . ALTAL . IGAZAN . VALO . X . TIZTELETIRE: SEPSI . SZENT . GEORGI . BEKE . DANIEL . PAP . ALTAL . ANNO . DOMINI . 1633 . X .

⁵⁷ könyvecskéje

⁵⁸ utódai

uttya; egy részinek pedig Ketskés István kender földé. Ezen kender földnek egj részit legalta örökkösön a' Papoknak Nehai Nagy Ketskés Mihály, ugy mint egy véka kender mag ferejét; a' többit Falu Közönséges földéből osztottak, mikor a' Falu Közönséges Terrenumit⁵⁹ az egész Falunak fel osztották kender földeknek. *Notandum:* Ezek a' földek mind a' Pap-ság birodalmában vadnak.

Széna Fűvek vadnak ezen Határban ezek:

A' Falu alsó végén, mindjárt a' Porgolat Kapun Kivül, Curr. 1. Ezt adta a' Falu, ezen Határban lévő kender földnek pótlására örökkösön; a' felső vége ostor hegyüleg jár, meg ütközik a' Nagj Isák Györgj Szanto földében, belől a' vicinussa az Ország uttya egj részinek, más részinek pedig ugj mint a' felső vége felé, a' Falu felett lejáró ut; az alsó vége megütközik a' szántó földekben. Vicinussa kívül egj darabig Kozma István; egy részén, t.i. közből Ketskés Györgj, leg fellyül Ketskés István.

Vagyon más egy Czinkus a' Kozma Fiak kerti felett, a' felső végiben vagyon egy forrás Kut, fél szekér szenára való. Vicinussi kívül Nagj Posteritassi, belől nehai Titt[ulatus] Sandor Gergely szena fűvetskéje félig, osztán alóll felől Kozma Mihály földé féle. A' Falu Közönséges Terrenumából osztották.

Vágás nevü helyben Curr. 2. Vicinussi kívül a' Kozma fiak, belől a' Patak felől a Fabian Posteritassi.

Más ugyan e' tájat Menyhárt Orotványa nevü helyben nihil profert⁶⁰ suhartz ez, Vicinussa belől Jakab Miklos, kívül az Erdő.

Más ugjan Vágásban, egj buglyára való a' Patakra jár véggel. Kivül Vicinussa Nagy Mihály, tudniillik a' felső betűjén, az oldalán a' Falu fellől, Vicinussa Jakab Miklos, alóll Andrásí János. Ezt légálta⁶¹ a' Papoknak succesive⁶² Nehai Sepsi Györgj ilyen Conditioval: hogj ha valamelyik Atyafiuel akarná venni, tegjen le három forintokot. Erről Testamentum Levél exstal⁶³ az Ecclesia Ládájában. Ezek is min Pap számára való. NB. Reluálták.⁶⁴

Ezen Határban vadnak Tizedes nevü Hellyben egj néhány darab szántó földek, mellyekről a' kik birják, tartoznak az Ecclesia számára Tizedet adni akármivel szántsák vessék.⁶⁵

Vagyon ugjan Uj Kép nevü helyben az Ecclesianak egy darab szántó földé, metr. cir[citer] 4. Vicinussa belől az Ország Uttya, Kivül Isák Sigmond.

Vagyon ismét ugyan Uj Kép Szeri nevü helyben egj Nyil föld, metr. 2. Vicinussa kívül Nagy Ketskés Mihály, belől Nagy Isák György.

⁵⁹ földjeit

⁶⁰ nem terem semmit

⁶¹ örökbe hagyta

⁶² egymást követő (papoknak)

⁶³ van, létezik

⁶⁴ visszavették

⁶⁵ Erről Végh Mihály így tájékoztat: „E dézma földek mintegy 10 kat. hold szántóföld volt a határ legjobb részében. Egyes hívek művelték, kik a termény egy részét az ekkleziának kellett beadják. Még a XVII. sz.-ban conferálták e földeket a templom számára, oly módon, hogy a tulajdonjog az ekkleziájé; a jövedelmét veszi is rendszeresen...” (l.m. 289. 1.)

Ismét Nagy Kozma Istvánné Testamentuma három darab Földek, melyeket három forintig legalt, ha a Vérek ki akarnák váltani. Az edgjik vagjon Hányás nevü helyben szántó föld, metr. 1. Vicinussa edgjik felöl Ketskés Györgj, más felöl az Isák fiak. A' másik vagyon a' Két Szántakon, metr. cir[citer] fél. Vicinussa egj felöl Andrasi János, mas fe-löl: N.B. reluatták.

Ugyan itt vagjon az harmadik is, Szederjesi Mihály földiben ütkö-zik meg; fél véka capacitassu.⁶⁶

A' Felső Határbeli Földek

A' régi Temetőnek (melynek fele Kertben vagyon, s egy része kerítés nélkül) minden haszna a' Papé. Az ujj Temetőbenis vagyon egj darab közből, Két felöl a' Vicinussa Ketskés István, Nagy Ketskés Mihály, Nagy Isák Györgjné testálták örökösön a' Papnak.

Dankánál az Eszakon egj Parlag. Curr. fél. Vicinussa kívül Ketskés István, belöl Lendvai Imre földe, melyet Nagy Ketskés Mihálytól vett volt; A' Papé. Nagy Ketskés Istvánné legalta örökkösön.

Két Patak Között szena fü. Curr. 1. Vicinussa kívül Ketskés István vagy a' sűrű, bellöl a' Patak; alöll a' Marosi Janos Posteritassi, fellyül Péter Deák Posteritassi. A' Papoké.

Pap Számára való Szántó Földek

A' Falu felső vége felett egj Nyil, másfél vékás, Vici[nussai] belöl a' Farkas Ferentz Posteritassi, Kivül Marosi István, az Arokra mégjen véggel.

Orosz Völgyben egy Nyil, metr. 2. Vici[nussa] kívül Farkas Ferentz Posteritassi, belöl Senye Sigmondné földe féle.

Kosák oldalán metr. 4. vicinussa ab una Sebe Mihály, ab alia⁶⁷ Sepsi Györgj.

Dankánál vagjon egj kender föld, metr. 2. s' fél. Vicinussa a' Falu felöl a' Falu szena füve, fellyül a, Nagy Fiak földe féle.

Lörintz Orotványában metr. 4. Vicinussi ab utraque⁶⁸ a' Ketskés fiak földök.

A' Falu felső végén egy darabotska, Sepsi Györgj legatuma három forintokig. Levél vagyon rolla.

Ecclesia Számára való Földek

Szoross ut Nyakán innen a' Falu felöll egy szántó föld, metr. 4. Vicinussai fellyül az Isák Fiak, alöll a' Birtalan föld.

Dankánál a' Verőfényen metr. 7. Vicinussa ab una Jakab Miklós, ab alia a' Ketskés Fiak földe.

Danka nevü helyben az Északon, zab föld metr. 10. Vicinussa belöl Jakab Miklós, kívül az Erdő.

Márton János Orotványában Zab föld a' fákön kívül, egy forintig vagyon zallogára (a' mint tudatik) harangozásért.

Szena fü. A' Falu felső végén a' szántó föld végiben egy darab

⁶⁶ termelő képességű

⁶⁷ egyik oldaláról (felől)... másik oldaláról (felől)

⁶⁸ mindkét felől

Szena jü. A' Falu felső végén a' szántó föld végiben egy darab szena fű. Curr. másfél. A' Pap birja taxára. In Xbris⁶⁹. 51.

Buda bérceze nevű helyben vagjon az Ecclesianak egj szép csere Erdeje, tilalmas, az Ecclesianak jár innen a' makk bér.

Signata A[nn]o. Die ut Supra per Josephum Simo de Kis Solymos, Jurat[um] S. Sedis Notarium m[anu] p[rop]ria.

Nagy Isak Istvan ö Kegjelme Istenes indulattyából két fiával Imrével és Danuella edgjtűt, a' maga Ravai lakó Háza s' Jószága alatt levő Malmának Szombati egész nappali vámját adá és legalá a' Sz. Visitatio előtt in Anno 1774. Die 3^{ua} Decembris a' Ravai Unitaria Ecclesianak; ezen irt Szombati Vámhoz, se magának, se' Posteritassanak semmi Just fenn nem hagyván.

Signata per Jur[at]um Notar[ium] Supra nominatum.⁷⁰

(Ezen fennebbi rész az eredeti szövegben át van húzva.)

Vagjon még a' felyebb említett Supell lectiliákon⁷¹ kívül egj lang színü koczkás fél sellyem Ruha.

Idösb Isák Jánosné Aszsz[ony] Istenes indulattjából conferalt az Ecclesianak ety veres fejtös kender Kendöt.

Vagjon a' Templomban a' Pap Székin egy Karton hét fertály nagyságu, mellyet Istenes indulattjából maga pénzivel Nagyobb Isák Péter feleségivel Simo Judit ö K[e]gy[el]l[m]ével edgyütt. A[nn]o 1780.

Kedei György Uram Istenes indulattjából vett s' adott az Ur Asztalára masfél sing Francia Posztott, a' Neve rajta vagyon. Vett a' Praedicáló Székre egj darab kartont Tiszt[te]l[e]t[es] Esperestne Várallyai Istvánné Aszsz[ony] Tiszt[te]l[e]t[es] Nagy Rebeka Aszszony.

Nagy Sollymos. (261—263)

Anno D[omi]ni 1775⁷² Sz. Visitatio lévén in Mensis Novembris Die 24ta inventáltatt[an]ak ezen N[agy] Sollymosi kitsin Unit[aria] Eccle[esi]ának Bonumai, mellyek találtatt[an]ak e' Sz[e]r[ri]nt:

Vagyon efy Fa Templom, melly (a mint a' Karon s' Menyezeten tetszik) 1713-ban épült; vagjon környül vétetve sasokba rakott bükfa deszkákkal; in vicinitatib[us] Nap Nyugot felöl Lótz felöl lejövö Ország uttya, Nap keletről Titt[ulatus] Simon Andras Ur[am] Jobbagj Joszaga, Eszakrol az Udvar felöl le járo ut. E' mellett

Vagyon egy fából épült Harang láb mellyben vagyon egy közép szerü nagyságu Harang; mellyen ez az iras vagyon: *Verbum Dei manet in aeternum. Ne fudit Johannes Kertz. A. 1693.*⁷³

Vagyon a' Templomban egj Asztal; semmi sints rajta.

A' Praedicáló Széken vagjon egj tarka Karton; az alatt egy **székally** Szönyeg.

A' Pap ülö Szekin egj fejerrel varrott rojtos Kendő.

Vagyon az Ecclesia[n]ak egy zaros zölt festekü mint egj három fertallyos Ládája; mellyben vagjon egj ezüst Pohár, hosszu, száda közepin alol ormos, s' feneke arannyas, mint egj fél ejteles capacitassu. Egy ejteles On Kanna fedeles. Egy igen szép szádán, oldalán viragos, jokora kristály Tál. Egj On Tangyer, a' fenekín ezen két betü van: *I. K.* Egj

⁶⁹ decemberében

⁷⁰ Aláírva a fent megnevezett hites jegyző által

⁷¹ felszerelésen

⁷² Minden bizonnyal téves évszám, 1773 kellene, hogy legyen, a november 24. is beleilleszkedik az ezévi vizitációk sorába.

⁷³ Isten szava örökre megmarad. Öntötte Kertz János. Az 1693. esztendőben.

Igen jólt, a' negj szegin veres sellyemmel kevés szkofiummal elegyes jokora nagysagu Ruha. Egj sahos szeges himü igen szép ruha. Egj sáhos Abrosz. Egj egeszzen mindenütt, minden féle színü sellyemmel s' fej-tövel be varrott Sidó jólt Abrosz.

A' Papság Jozzag s' Ház van in Vicinitatibus alol a' Lotzrol le jövő ut, Eszakrol a' Titt[ulatus] Simen Andras Uram Jozzága, a' Kapu felöl ismet egj fel járó ut, Nap keletről Fülő Istvan; az erről való emptio-nalis⁷⁴ vagjon az Eccl[esi]a Ladajaban. sub Litera A.⁷⁵ Ebben az Házban vagjon Fába rakott Két üveg Ablak. Egj borított Ladás Pad. Két Fogas, cdjik paraszt karos, a' más festett Párkányos.

Allodiatu rak

A *Felső Határban* Kereszt patak nevü helyben egy Kender Föld. metr. 1. Vicinussa fellyül Grof Gyulai Josef Uram Barabas nevü Job-bagja földé Fülöp János adta. Contractussa van sub Litera B.

Lentéd nevü helyben egj darab föld capit metr. 4. Vicinussa alól a' le jövő patak, fellyül Titt[ulatus] Simen Andras Uram földje. Ezt a' Papok Gabor Istvannal alternatim⁷⁶ birják. jött kezire a' Papságnak Titt[ulatus] Simen Andras Uram gratiajából.⁷⁷

Gedő tövis nevezetü helyben egj föld, capit metr. 4. Vicinussa alól a' Falu uttya, a' mellyen Kováts Bükki felé elé járnak, fellyül Kontz Péter Posteritassa földje, ezt a' Falu földéből osztottak a' Két Eccl[esi]-anak. A[nn]o 1764. 6. Apr[ilis]. Contractussa van Sub Litera C.

Az Alsó Határban

Péter Kovátsában egj darab föld, metr. 3. Vicinussa fellyül Kötő Mihaly, alól kisebb Balás Miklos Leányi földé.

Balás Tövisse nevü helyben, a' fel járóban egj darab föld. Metr. 4. Vicinussa fellyül Galfi Mihálné Assz[on]y földé, alól Titt[ulatus] Váro Moses Uram. Major István nevü Jobbagja földé.

Kellő megett, az Alsó Lábban, egj föld metr. 3. Vicinussa fellyül Balási Mihály földé, alól Kontz István Uram földé. Ez s' a' közleb fellyül irt földek executione mediante⁷⁸ foglaltattak el Kontz Boldisar Uramtol A[nn]o 1748. 14. Aprilis. azért, hogy Curator levén meg ados-sodott volt az Eccl[esi]ának flor. Hung. 10. Den. 7.

Kellő megett a' Rétkben az Határ Szélyben egj közönséges buglyára való sáttellvos hely.

A' Malom Szerben, a' felső Lábban egj darab föld Metr. 3. Vicinussa fellyül Barabás Thamás Gyulai Ur Jobbagja Jozzaga földé, alól a Patak.

A' Lokon egy kis kender föld, vicinussa alól Déé András, melly a' Székely Mihályé. fellyül Kis Filep István. Contractussa ennekis van sub Litt[er]a C.

Kasza Bükben, Kontz Gergelytől zalogositott föld, capit metr. 3. Vi-cinussa alól Kontz Peter földé, fellyül a' béjáró szena füvek vegei.

A' *Temető mellett* egj kis szena fü, vicinussa minden felöl a' Re-formatus Mester szena füve és szántó földé.

Az Hidegkuti Pallon fellyül a' Kellő megett vagjon egj Kis Föld. metr. 1. Vicinussa

⁷⁴ vásárlevél

⁷⁵ Az A betű alatt

⁷⁶ felváltva

⁷⁷ jóindulatából

⁷⁸ végrehajtás

A' Sz. Consistoriumtól Constituáltatott,⁷⁹ minden embertől kíván-
tató szantas egj egj napra, mind a' Vulgus, mind a' Patronatus⁸⁰ önként
magara levalta s' persuallja⁸¹ a' Papnak.

Siménfalva (267—268)

Anno 1774. Die 4ta Januarii. Visitatio Celebraltatván a' Siménfalvi
Unitaria Ecclesiaban, Találtatt[an]jak az Ecclesianak ilyen mobile s' im-
mobile Bonumai.

Vagyon egy Kö Templom, az Siménfalvi Unitaria Ecclesia maga
költsegin építette az 1586^{dik} Esztendőben. E' mellett a' vegihez ragasztva
van egj Kö Torony, mellybe vagyon két Harang, mellyek közül a' Nagy-
jobbikon vagjon ilyen irás: *Andreas Demeter. C. K. 1576. P. S.*⁸² A küs-
sebbiken vagjon ez az irás: *Zékel Moises O. D. W. A. R. HELE. I. 8. 5.*
*I. S.*⁸³

Vagjon a' Templom Körül sasba rakott deszka Czinterem.
Az Ur Asztalára való Eszközök

Vagjon egj hosszú sima Ezüst Pohar circiter három fertályos, felső
száda arannas virágos, a' fenekín való szádán belől vagjon ez a' két
Betű: G. G. Vagjon egy ejteles fedeles on Kanna. Vagjon egj nagy Pléh,
és egj kitsin On Tangyér. Vagjon egj hitván lábas kitsin on Pohár, Ke-
resztelésre való. Vagjon egj, a' negy szegeletein karmasin sollyammal
s' szkofiummal virágzott Len Gyolts Ruha. Vagjon két sáhos kender
Abrosz; egy paraszt és egj veres fejtővel által öltött Abrosz. Vagjon
négy Kendő, ketteje fejéresen varva, egj Tótos fejtős; egj veres fejtővel
varva az Ur Asztalán zöld poszto Fedél.

Allodiaturak

A' Medesér felé forduló Határban, Somaj nevezetű helyben egy
darab szantó föld, metr. 7. Vicinussa egy felől Sera Ferentz Titt[ulatus]
Pakott Uramék Jobbágja szantó föld; mas felől Lupuj Mihály Titt[ulatus]
Jeddi Pal Uram Jobbágja szantó föld. A' Papé.

Vári Között. metr. 4. Vicinussa fellyül Szász János, alóll Mértse
Györgj szantó földök. Az Ecclesiajé.

Férdében metr. 5. Vicinussa fellyül Nemes János, alóll

A' Temetőt közön birják a' Pap s' Mester, harmados a' Mester benne.

A Rugonfalva felé fordulóban. A' Papság Házáná! Alsógr menő
Szoross utza mellett egj darab szantó föld. metr. 3. Vicinussa fellyül
Titt[ulatus] Hadnagy Béteki Gábor Uram, alóll a' Szoross Utcza. A' Papé.

Árpás Szegben, egy darab kaszáló Curr. 1. Vicinussa egy felől a
Fejer Nyikó Vize, más felől Kobátfalvi Nagj Sigmond. Ennek vegiben
vagyon egy véka főreje szentó föld; mindenik a' Papó, mivel a' Pap-
ságis irtotta volt a' tövistől s' egyéb fakból.

⁷⁹ elrendeltetett

⁸⁰ mind a köznép, mind az uraságok

⁸¹ vállalta s végzi

⁸² E siménfalvi nagy harang a Magyar Nemzeti Múzeumban van. Dr. M. I.

⁸³ Székely Mózes udvarhelye 1/5/85 Istenl Sjegedelméből. Ezt az olvasatot
Orbán Balázs (i.m. I. köt. 117. l.) javasolja. Megjegyzi: „Nevezetes volt e harang,
mint a nagy férfi emléke, nevezetes volt régészeti tekintetben is, amennyiben
egyedüli harang volt e korból, melyen magyar köriratot találunk, s dacára e két-
szeres érdeknek mégis a szent ereklyét méltányolni nem tudók azt 1848-ban
ágyúnak beadván, megsemmisülni engedék, s most csak a[z egyház]megye anya-
könyvében maradt fenn annak emléke (...)”.

Ugyan ott küllyebb metr. 4. Vicinussa fellyül Demeter István szántó földe, áll Kobatfalvi Nagj Sigmond földe. A' Papé.

Nyilás alatt, Szenafü Curr. 2. Vicinussa álló Titt[ulatus] Pálffi Pál Uram, fellyül Katona Mihály. Az Ecclesiajé.

Ugyan ott szántó föld. metr. 4. Vicinussa fellyül Titt[ulatus] Pálffi Dienes Uram, álló Rugonfalvi föld. A' Mesteré.

Az Erdő felé forduló Határban. A' Berek s' a' Falu Kerti mellett egj szántó föld, metr. 2. Vicinussa fellyül Györfi Ferentz. A' Papé.

Ugyan ott alább metr. 3. Vicinussa fellyül egj darab kaszaló egj buglyara való, melly vétetett az Ecclesia penzivel flor. 2. melly az irt 3. vekás földet megkerüli. Az Ecclesiajé.

Ugyan ott fellyebb széna hely Curr. 2. Vicinussa egy felöl a' Fejer Nyikó Vize, más feöl a' Falu Kerti. A' Papé.

Soros Rét nevezetü helyben széna fü Curr. 1. Vicinussa egj felöl a' Gyepü, más felöl a' Patak. A' Mesteré.

Szilos nevezetü helyben széna fü Curr. 2. Vicinussa fellyül Penke Márton, álló Mirtse Mihály egj darabig, az után a' Szalántzi Udvar. Két része a' Papé. harmada a' Mesteré.

Signata per Josephum Simo de Kis Solymos Juratum Not rium m[anu] p[ro]p[ri]a.

A vizitációs jegyzőkönyvbe felvett egyházközségek mutatója (A Keresztény Magvető-beli megjelenési hellyel):

1. Martonos	96 évf.	32 lap
2. Énlaka	96 évf.	34 lap
3. Korond	96 évf.	37 lap
4. Firtosváralja	96 évf.	95 lap
5. Csehétfalva	96 évf.	97 lap
6. Szentmihály	96 évf.	99 lap
7. Nagykadács	96 évf.	103 lap
8. Tarcsafalva	96 évf.	105 lap
9. Tordátfalva	96 évf.	109 lap
10. Medesér	96 évf.	240 lap
11. Körispatak	96 évf.	243 lap
12. Bözöd	96 évf.	247 lap
13. Kíssolymos	97 évf.	38 lap
14. Csekefalva	97 évf.	41 lap
15. Szentábrahám	97 évf.	43 lap
16. Gagy	97 évf.	46 lap
17. Két Kede	97 évf.	121 lap
18. Szentmiklós	97 évf.	123 lap
19. Székelykeresztúr	97 évf.	125 lap
20. Fiátfalva	97 évf.	129 lap
21. Alsóboldogasszonyfalva	97 évf.	199 lap
22. Újszékely	97 évf.	202 lap
23. Sárd	97 évf.	206 lap
24. Sárpatak	97 évf.	208 lap
25. Pipe	97 évf.	210 lap
26. Magyarzsákod	97 évf.	lap
27. Bordos	97 évf.	lap
28. Rava	97 évf.	lap
29. Nagysolymos	97 évf.	lap
30. Siménfalva	97 évf.	lap

BENCZÉDI FERENC

A JÓ PÁSZTOR

Jn 10,11

Amikor Jézus a jó pásztorról beszél, arra a szolgálatra gondol, amely az egyént és a közösséget arra ösztönzi, hogy többet tegyen a pusztá köteleességénél.

Jézus minden tanításából a jónak a rossz feletti győzelmében vetett hitének az ereje sugárzik. Egész munkásságát ez a derű, optimizmus hatja át. Bármerre jár, bármit mond, árad belőle, lényéből ez a hitet, bizalmat sugárzó erő, amely magával ragadja a csüggedőt, reménységet ad a kétségek között vívódónak. Az egyik nagy teológus szépen fogalmazza meg ezt a lelkéből sugárzó erőt, amikor így ír róla: „Mint a szivárvány, úgy az ő vidámsága, öröme is varázserejét attól nyeri, hogy elmúlt viharok sötét felhőin tűnik fel. Amikor a bajok tetőfokra emelkedtek, — az utolsó vacsoránál — öröme mégis sértetlen volt. Az ilyen emberek voltak emberiségünknek az örömhözói és Jézus közöttük a Mester. Örömet talált az élet földi szépségeiben..., hogy taníthatta a népet, jól esett bízni tanítványaiban, Judást sem véve ki. Legyőzhetetlen lélek volt“. (Fosdick)

Ez a belső erő, lelkület az, amely megmarad ma is, ha a jó pásztorról szóló tanítását olvassuk; legtökéletesebb fokon találkozunk itt a jóság és a hűség, az ember és az Isten szolgálatára.

Ennek a szolgálatnak bent a szívünkben, lelkünkben és gondolatunkban kell kezdődnie és kisugárzásainak, megvalósulásainak cselekedeteinkben kell megnyilatkoznia. A cselekedetek gondolatokból származnak, és a szavak és tettek tesznek bizonyosságot arról. Ezt az örökös, vigyázó, — a közösség és egyén sorsát szívében hordozó szolgálatot — a jó pásztor alakjában határozza meg.

1. A pásztor akarata sohasem juthat ellentétbe a nyáj érdekeivel. Függetleníteni magát a pásztor vezetésétől, bölcsességétől annyi a nyájnak, mint a veszedelemben rohanni vakon. Pásztor és nyáj között a legmélyebb érdekközösségnek kell fennállania. Úgy is mondhatnánk: a nyáj sorsa a pásztor, a pásztor sorsa a nyáj.

Ezt hangsúlyozza Jézus, valahányszor hasonlítja munkáját a pásztoréhoz. Amikor szembe helyezi magát népe uralkodó vezetőivel, kik irányító befolyásukat önző céljaik és érdekeik elérésére és nem a nép boldogítására használják fel, — élesen különbséget tesz a pásztor és a béres között. Mert lehet a juhoknak olyan vezetőjük is, aki számára közzömbös a juhok sorsa. Az ilyen nem pásztor, csak béres, aki ha megkapta bérért, nincs gondja többé a juhokra. Ha veszedelem támad, első dolga saját bőrének mentése, a nyáját aztán széttöpheti a farkas. Más a pásztor,